

GUÍAS DE CULTIVO

ECOLÓXICO

#12

CULTIVO DO BRÓCOLI

TÉCNICAS, ASOCIACIÓNS
E CONTROL DE PRAGAS

Introdución

O brócoli (*Brassica oleracea* var. *italica*) é unha hortaliza de gran valor nutricional e unha opción excelente para a dieta de moitas familias en Galicia. O cultivo ecolóxico do brócoli en Galicia permite obter produtos de alta calidade mentres se preserva a saúde do solo e do medio ambiente. Este artigo ofrece unha visión técnica sobre o cultivo ecolóxico do brócoli, abordando métodos para combater pragas e enfermidades mediante técnicas ecolóxicas, marcos de plantación, asociacións beneficiosas e épocas recomendadas para a plantación.

Características do cultivo do brócoli

Condicións climáticas

O brócoli desenvólvese mellor en climas frescos e temperados, adecuados para Galicia.

- **Temperatura:** O brócoli prospera a temperaturas entre 15 e 20°C. Temperaturas superiores a 25°C poden inducir a floración prematura e afectar a calidade das cabezas.
- **Humidade:** Necesita unha humidade moderada. Un exceso de humidade pode causar podremia e outras enfermidades, mentres que a falta de auga pode afectar o desenvolvemento das cabezas.
- **Luz:** Prefire exposición solar plena, requirindo un mínimo de 6 horas de sol directo ao día para un crecemento óptimo e unha boa formación das cabezas.

Requerimentos do solo

- **Tipo de solo:** O brócoli require solos ben drenados, ricos en materia orgánica e con boa capacidade de retención de humidade. Solos pesados ou compactos poden afectar o desenvolvemento das raíces e a calidade das cabezas.
- **pH:** O pH ideal do solo está entre 6,0 e 7,5. Solos moi ácidos ou alcalinos poden reducir a dispoñibilidade de nutrientes e afectar o crecemento das plantas.
- **Fertilidade:** A incorporación de materia orgánica, como compost ou esterco ben descomposto, mellora a fertilidade do solo e proporciona nutrientes necesarios para o crecemento do brócoli.

Épocas de plantación

A elección da época de plantación é crucial para garantir unha boa colleita de brócoli, adaptada ás condicións climáticas de Galicia.

Plantación de primavera

- **Época:** De febreiro a abril en semilleiro, e de abril a maio para a plantación no campo.
- **Colleita:** De xullo a setembro, dependendo da variedade e das condicións climáticas.

Plantación de verán

- **Época:** De xullo a agosto en semilleiro, e de agosto a setembro para a plantación no campo.
- **Colleita:** De novembro a xaneiro.

Métodos de plantación

- **Sementeira directa:** As sementes deben ser plantadas en semilleiros e as plántulas transplantadas ao campo cando teñan entre 4 e 6 semanas.
- **Profundidade:** As sementes deben ser plantadas a unha profundidade de 0,5-1 cm en semilleiro.
- **Espazamento:** As plántulas deben ser transplantadas a uns 40-60 cm entre plantas e a 60-80 cm entre fileiras, dependendo da variedade e do tamaño das cabezas.

Marcos de plantación

O espazamento adecuado e o marco de plantación son fundamentais para un cultivo óptimo do brócoli.

- **Espazamento entre plantas:** 40-60 cm entre plantas para permitir un desenvolvemento adecuado das cabezas e facilitar o traballo no campo.
- **Espazamento entre fileiras:** 60-80 cm entre fileiras para facilitar a mantención e a colleita.

Asociacións beneficiosas

A correcta asociación de cultivos pode mellorar a saúde das plantas e aumentar a produtividade, ao tempo que controla pragas e enfermidades.

- **Cebolas e allos:** Plantar cebolas e allos cerca de brócoli pode repeler pragas como a mosca da col e o pulgón.
- **Enxofre e romanescu:** O enxofre e o romanescu son boas asociacións, xa que tamén pertencen á mesma familia (Brassicaceae) e melloran a saúde do solo.
- **Zanahorias e rabanetes:** Zanahorias e rabanetes son boas compañeiras para o brócoli, xa que non compiten co espazo e poden reducir a presenza de malas herbas.

Evitar: Non plantar brócoli preto de outras brassicáceas (como coles e coliflor) para evitar a competencia por nutrientes e a propagación de enfermidades específicas.

Control de pragas e enfermidades

O control ecolóxico de pragas e enfermidades é esencial para manter a saúde das plantas e minimizar o impacto ambiental.

Pragas comúns e control ecolóxico

Mosca da col (*Delia radicum*)

- **Síntomas:** Larvas que se alimentan das raíces, provocando marchitamentos e morte das plantas.

- **Control:** Uso de mallas anti-insectos para evitar a oviposición. A rotación de cultivos con plantas non hospedeiras e a aplicación de extractos de neem tamén son efectivos.

Pulgón (*Brevicoryne brassicae*)

- **Síntomas:** Colonias que se alimentan das follas, causando deformacións e debilitamento das plantas.
- **Control:** Introducción de depredadores naturais como xoaniñas e crisopas. Aplicación de xabón potásico ou aceite de neem pode reducir a poboación de pulgóns.

Caterpillars e Lagartas (*Pieris spp.* e *Plutella xylostella*)

- **Síntomas:** Defoliación e danos nas follas.
- **Control:** Uso de trampas para detectar e controlar as poboacións de lagartas. Aplicación de bacillus thuringiensis para controlar as lagartas de maneira ecolóxica.

Enfermedades comúns e control ecolóxico

Mildiu (*Peronospora parasitica*)

- **Síntomas:** Manchas amarelas nas follas que se desenvolven en áreas marróns ou negras.
- **Control:** Mellora da ventilación entre plantas e eliminación de restos infectados. Aplicación de decoccións de cola de cabalo e tratamentos con cobre ecolóxico son útiles na prevención.

Pudrición de raíces (*Fusarium spp.*)

- **Síntomas:** Pudrición e descomposición das raíces.
- **Control:** Uso de solos ben drenados e aplicación de fungos beneficiosos como Trichoderma para combater patóxenos no solo. Mellorar a aereación do solo tamén é crucial.

Alternaria (*Alternaria brassicae*)

- **Síntomas:** Máculas negras e deformacións nas follas e cabezas.
- **Control:** Mantemento de boas prácticas de hixiene e eliminación de restos vexetais infectados. Aplicación de cobre ecolóxico pode ser útil na prevención desta enfermidade.

Prácticas de mantemento ecolóxico

- **Rotación de cultivos:** A rotación de cultivos é esencial para evitar a acumulación de patóxenos e pragas específicas. Cambiar a ubicación do brócoli cada ano axuda a manter a saúde do solo e reducir o risco de enfermidades.
- **Acolchado:** O acolchado con materiais orgánicos, como palla ou compost, axuda a conservar a humidade do solo, controlar malas herbas e mellorar a estrutura do solo.
- **Rego:** O rego regular é esencial para manter unha humidade constante, especialmente durante períodos secos. O rego por goteo é recomendable para minimizar a humidade sobre as follas e reducir o risco de enfermidades.
- **Control de malas herbas:** A eliminación manual de malas herbas e o uso de acolchado para minimizar a competencia por nutrientes e espazo.
- **Fertilización:** Aplicar compost ou esterco ben descomposto antes da plantación e durante o ciclo de crecemento para garantir un subministro adecuado de nutrientes.
- **Eliminación de restos de cultivos:** Recoller e eliminar restos vexetais despois da colleita para reducir a presenza de patóxenos no campo.

Conclusión

O cultivo ecolóxico do brócoli en Galicia representa unha alternativa sostible que favorece a saúde do solo, a biodiversidade e a calidade dos alimentos. A través da aplicación de prácticas adecuadas para o control de pragas e enfermidades, marcos de plantación correctos e asociacións beneficiosas, os agricultores poden obter colleitas exitosas e promover unha agricultura máis respectuosa co medio ambiente. Estas prácticas non só melloran o rendemento das colleitas, senón que tamén contribúen ao desenvolvemento dunha agricultura máis sostible e resiliente en Galicia.

HORTOS URBANOS

DA DEPUTACIÓN DE LUGO

